

Jaarverslag 2024

Rekenkamer Woerden

Voorwoord

Met plezier presenteren wij u het Jaarverslag 2024 van de Rekenkamer Woerden (hierna: rekenkamer). Dit verslag biedt een overzicht van onze producten en activiteiten van het afgelopen jaar. Het eerste jaar van de rekenkamer, waarin we met een nieuw en enthousiast team werkten aan lopende en nieuwe onderzoeken.

In dit jaarverslag leest u over de onderzoeken die in 2024 zijn afgerond, alle nog opgestart door de Rekenkamercommissie in 2023, en de voorvloeiende conclusies en aanbevelingen. Het was een bijzondere uitdaging voor ons als startende rekenkamer om lopende onderzoeken verder te brengen. We lichten in dit licht enkele keuzes toe die we met betrekking tot deze onderzoeken hebben gemaakt. We vertellen ook over de eerste 'eigen' onderzoeken, waar we naar hebben uitgekeken en die inmiddels zijn opgestart.

Naast onze onderzoeken nemen we u mee in enkele andere producten van de rekenkamer, van meer huishoudelijke aard, en in de bestede middelen.

Wij hopen dat dit jaarverslag u een helder inzicht geeft in onze inspanningen en resultaten.

Anouk van Aarsen,
Voorzitter Rekenkamer Woerden

De rol van de rekenkamer

Artikel 81a van de Gemeentewet regelt dat elke gemeenteraad een rekenkamer instelt. Rekenkamers doen onafhankelijk onderzoek naar de doelmatigheid, doeltreffendheid en rechtmatigheid van het gemeentelijk beleid.

De werkwijze en regels van de rekenkamer zijn vastgelegd in de Verordening op de rekenkamer Woerden. De huishoudelijke zaken zijn geregeld in het Reglement van orde en de wijze van onderzoeken in het Onderzoeksprotocol. Deze documenten, evenals de onderzoeken en overige stukken van de rekenkamer, zijn te vinden op de website van de gemeenteraad onder [Raad > Over de rekenkamer](#).

De onderzoeksrapporten van de rekenkamer worden aangeboden aan de gemeenteraad. Ze geven antwoorden op de gestelde onderzoeksvragen en bevatten conclusies en aanbevelingen voor de raad en/of het college.

Op de website van de [Vereniging van Rekenkamers](#) leest u alles over het werk van rekenkamers en vindt u een korte [animatie](#) over wat het werk van de gemeentelijke rekenkamers inhoudt.

1. Fractiebezoeken

De rekenkamer vindt het belangrijk in goed contact te zijn met de gemeenteraad. Dit bereikt zij niet alleen via regelmatig overleg met de klankbordgroep van de raad maar ook via fractiebezoeken. Verdeeld over twee avonden in april hebben de leden van de rekenkamer gesproken met alle fracties en hen gevraagd welke onderwerpen belangrijk zijn voor hun partij, welke onderwerpen zij mogelijk interessant vinden voor rekenkameronderzoek, hoe de fracties de samenwerking met de rekenkamer zien en ervaren en of er overige ideeën zijn voor het werk van de rekenkamer (bijvoorbeeld regionale samenwerking). In de gesprekken zijn wensen en ervaringen uitgewisseld. De rekenkamer heeft het opgehaalde besproken tijdens haar heisessie in juni en verwerkt in het Anderhalfjaarplan 2024-2026.

2. Anderhalfjaarplan

In oktober heeft de rekenkamer het Anderhalfjaarplan Rekenkamer Woerden 2024-2026 gepubliceerd en aan de raad aangeboden. Het plan beschrijft onderwerpen rond de rekenkamer zelf en de onderzoeksplannen voor de komende periode. Het bevat tevens een planning van begin 2024 tot halverwege 2025. Het Anderhalfjaarplan is een dynamisch document, dat wil zeggen dat de rekenkamer openstaat voor kansen en voor wat er om haar heen gebeurt. Zij hecht aan haar flexibiliteit en onafhankelijkheid.

Het Anderhalfjaarplan zal in het eerste kwartaal van 2025 worden geagendeerd voor behandeling tijdens de politieke avond.

Samenstelling rekenkamer en klankbordgroep raad

De rekenkamer bestaat uit drie leden, waaronder de voorzitter. Zij zijn in januari 2024 benoemd door de gemeenteraad. De rekenkamer wordt ondersteund door de ambtelijk secretaris.

Leden

Anouk van Aarsen (voorzitter)
Restlan Aykaç
Flores Boom

Ambtelijk secretaris

Annemieke Strijers (tot en met april 2024)
Gerdi Stroeks (vanaf mei 2024)

In de Verordening op de rekenkamer is een klankbordgroep voor de rekenkamer ingesteld, bestaande uit vier leden van de gemeenteraad:

Marjolein Doorewaard
Birgitte van Hoesel
Marco Hollemans
Florian van Hout

Onderzoeken rekenkamer

In het Anderhalfjaarplan kondigde de rekenkamer onder voorbehoud verschillende onderzoeken aan. Twee daarvan werden opgestart in het vierde kwartaal van 2024: een onderzoek naar de kwaliteit van raadsvoorstellen en een onderzoek naar het openbaar groen in de gemeente.

3. Onderzoek Kwaliteit raadsvoorstellen

De rekenkamer is in december 2024 een onderzoek gestart naar de kwaliteit van raadsvoorstellen in de gemeente Woerden. De raadsvoorstellen zijn een belangrijk element bij het raadswerk. Volledige, gestructureerde en transparante informatie in de raadsvoorstellen draagt immers primair bij aan goede besluitvorming. Ook in de gesprekken die de rekenkamer in 2024 met de raadsfracties voerde, kwam het belang van gedegen informatievoorziening aan de raad aan de orde.

Hoofdvraag

“Is de kwaliteit van de raadsvoorstellen zodanig dat deze voldoende ondersteunend zijn voor de raadsleden om de kaderstellende, controlerende en volksvertegenwoordigende taak te kunnen vervullen?”

Vervolg

Het onderzoek wordt uitgevoerd door onderzoeks- en adviesbureau Kurtosis. Bijzonder is dat niet alleen een belevingsonderzoek (enquête en groepsinterview) onder de raadsleden wordt gedaan, maar dat met data-analyse en artificial intelligence openbare raadsvoorstellen zullen worden onderzocht. Het onderzoek zal naar verwachting in het voorjaar van 2025 worden afgerond.

4. Onderzoek Openbaar groen

In het vierde kwartaal van 2024 is de rekenkamer gestart met een oriëntatie op het onderzoeksonderwerp Openbaar groen. Een onderwerp dat zowel dicht bij inwoners als de raadsfracties staat. Naast het bestuderen van relevante documenten heeft een gesprek plaatsgevonden met een beleidsadviseur op het onderwerp. In 2025 wordt een onderzoeksbureau geworven om een rekenkameronderzoek naar het openbaar groen in Woerden uit te voeren. Naar verwachting zal het onderzoek betrekking hebben op het gevoerde beleid en wat is bereikt met de middelen die beschikbaar zijn gesteld op openbaar groen.

Onderzoeken Rekenkamercommissie

In januari 2024 startten de leden van de rekenkamer met groot enthousiasme de nieuwe rekenkamer op. Zij vormden een geheel nieuw team ten opzichte van dat van de rekenkamercommissie. Zij maakten nader kennis met elkaar en met de gemeente Woerden en rondten de onderzoeken af die de rekenkamercommissie was opgestart: een onderzoek over het subsidiebeleid sociaal domein, het DoeMee-onderzoek over klachtbehandeling en een onderzoek over implementatie van de gewijzigde Wet gemeenschappelijk regelingen.

5. Onderzoek Subsidiebeleid sociaal domein gemeente Woerden

Subsidies zijn voor gemeenten een belangrijk instrument om beleidsdoelen te realiseren. Omdat het niet altijd duidelijk is of de beoogde maatschappelijke effecten en doelen door het verstrekken van subsidies ook daadwerkelijk worden behaald, onderzocht Sira Consulting in opdracht van de Rekenkamercommissie Woerden de effectiviteit van subsidies binnen het sociaal domein. Het onderzoek werd in het najaar van 2023 gestart en eind 2024 afgerond.

De rekenkamer heeft het onderzoek op 20 juni tijdens een technische sessie aan de gemeenteraad gepresenteerd. Het is behandeld op de politieke avond van 5 september, voorzien van een raadsvoorstel met aanbevelingen. Het voorstel werd op de raadsvergadering van 19 september 2024 ongewijzigd aangenomen.

Hoofdvraag

“Welke bijdrage leveren de verstrekte subsidies aan de beleidsdoelen van de gemeente Woerden op het sociaal domein? Met andere woorden: werkt het instrument van subsidieverstrekking?”

Conclusie

Het subsidiebeleid van de gemeente Woerden is aannemelijk doeltreffend maar er zijn verbeterpunten op het gebied van inzicht, transparantie, overzicht, subsidieplafonds, rapportage en evaluatie.

Aanbevelingen

1. Ontwikkel een goede balans tussen output- en outcome-indicatoren en maak hier vooraf duidelijke afspraken over in subsidierelaties.
2. Ontwikkel een helder afwegingskader voor de inzet van het beleidsinstrument subsidies.
3. Ontwikkel een subsidieregister dat voor iedereen (raad, burgers, bedrijven, instellingen) inzichtelijk maakt welke subsidies door de gemeente worden verstrekt en voor welke activiteiten.
4. Maak het proces van het verhogen en/of verlagen transparant door dit zowel intern als extern duidelijk te beschrijven.
5. Maak duidelijke afspraken tussen college en de raad over de wijze van rapporteren ten aanzien van de doeltreffendheid van het subsidiebeleid in het sociaal domein.
6. Implementeer een gestructureerd evaluatieproces en – agenda.

6. DoeMee-onderzoek 2023

Klachtbehandeling

In 2023 is door de Nederlandse Vereniging van Rekenkamers en Rekenkamercommissies (NVRK) opdracht gegeven aan onderzoeksbureau TwynstraGudde voor een onderzoek naar ‘Klachtbehandeling’. Decentrale overheden konden hierin participeren.

Het onderzoek werd in december 2023 aan de deelnemende overheden opgeleverd. Deelnemers kregen daarna enkele maanden de tijd om desgewenst aanvullend onderzoek te doen. De Rekenkamercommissie heeft een aanzet gemaakt tot het duiden van de onderzoeksresultaten. De rekenkamer vond na zorgvuldige afweging dat dit zonder aanvullend onderzoek niet mogelijk was en heeft daarom in juli 2024 enkel de onderzoeksresultaten van de NVRK met begeleidende brief aan de raad aangeboden.

Hoofdvraag

“Op welke wijze geven decentrale overheden beleidsmatig en organisatorisch vorm aan de behandeling van klachten, tot welke resultaten leidt dit beleid en op welke wijze wordt hierover gerapporteerd aan de raad, Provinciale Staten of algemeen bestuur?”

Rapportage en factsheet

Het DoeMee-onderzoek Klachtbehandeling 2023 heeft een onderzoeksrapportage opgeleverd met daarin een overall-analyse en daaraan gekoppeld algemene aanbevelingen over de verschillende

onderzoekselementen. Ook is een factsheet opgesteld met daarin de onderzoeksresultaten voor de gemeente Woerden

Aanbevelingen

De rekenkamer was van mening dat de rapportage en de factsheet onvoldoende inhoud en aanleiding gaven tot het doen van aanbevelingen. Want niet iedere bevinding hoeft te leiden tot een aanbeveling.

De rekenkamer wil op een later moment, naar verwachting in het voorjaar 2026, de stand van zaken van klachtbehandeling in de gemeente Woerden en de verbonden partijen opnieuw bezien. Dan is een oordeel te geven over onder andere het functioneren van de in juni 2024 herziene klachtenregeling en de klachtenregelingen bij verbonden partijen.

Contact

Heeft u suggesties voor onderzoeksonderwerpen, opmerkingen over de onderzoeken van de rekenkamer of vragen over het werk van de rekenkamer? Neemt u dan contact op met de voorzitter of ambtelijk secretaris van de rekenkamer.

Anouk van Aarsen | voorzitter
Gerdi Stroeks | ambtelijk secretaris
Telefoonnummer: 0348-428670
E-mailadres: rekenkamer@woerden.nl

7. Onderzoek Effectuering van de wijziging van de Wet Gemeenschappelijke Regelingen in Woerden

In het najaar van 2023 is de Stichting voor Beleidsanalyse en Bestuursondersteuning (StiBaBo) namens de Rekenkamercommissie Woerden gestart met een onderzoek naar de doorwerking van de gewijzigde Wet gemeenschappelijke regelingen (Wgr) op de gemeenschappelijke regelingen (GR-en) van de gemeente Woerden. De rekenkamer heeft het onderzoek in 2024 afgrond en in december aan de gemeenteraad aangeboden.

Hoofdvraag

“In hoeverre heeft de raad verbeteringen ervaren die zijn beoogd met de Wgr en wat kan worden gedaan om de effecten van de Wgr (meer) in lijn te brengen met de doelen van de wet Wgr?”

Conclusie

StiBaBo concludeert dat de raad de mogelijkheden die de gewijzigde Wgr biedt nauwelijks tot niet benut. Dit zal bij ongewijzigd ambitieniveau niet veranderen. Er is focus nodig: waar wil de raad zijn energie op richten en waar kan hij tijd voor vrijmaken?

Aanbevelingen

1. Organiseer regionale samenwerking middels adviescommissies. Het opstarten van dergelijke commissies kost tijd maar regionale raden die collectief hun boodschap uitdragen, kunnen deze investering waard zijn. (StiBaBo)
2. Ga zelfstandig te werk; stel een Commissie Verbonden Partijen in die de besluitvorming op de GR-en voorbereidt. Of werk met raadsrapporteurs: raadsleden die een signalerings-, informatie-, en communicatiefunctie voor een bepaalde GR hebben. (StiBaBo)
3. Raad en college, trek met elkaar op met betrekking tot de GR-en en ga in gesprek over de grip op deze regelingen. Welke (tijds)investeringen zijn haalbaar en waar ligt de focus? (Rekenkamer)
4. Mogelijkheden voor vervolgonderzoek naar de Woerdense GR-en. (Rekenkamer)

8. Reglement van orde en onderzoeksprotocol

Artikel 81i van de Gemeentewet schrijft voor dat de rekenkamer een reglement van orde (RvO) voor haar werkzaamheden vaststelt en tevens voor haar vergaderingen. Op basis van de modelverordening van de Vereniging van rekenkamers, in lijn met de Wet versterking decentrale rekenkamers, heeft de rekenkamer een nieuw RvO opgesteld. Het reglement is vastgesteld in de rekenkamervergadering van 18 december 2024.

Artikel 8 van het RvO regelt het opstellen van een onderzoeksprotocol waarin wordt vastgelegd wat de werkwijze van de rekenkamer bij het uitvoeren van onderzoeken is. Ook het onderzoeksprotocol is op 18 december 2024 door de rekenkamer vastgesteld. Beide documenten zijn, met begeleidende brief, ter kennisneming aan de raad toegestuurd en op de lijst ingekomen stukken van januari 2025 geplaatst.

Financiën

Inkomsten 2024

€ 54.780,-

Uitgaven

€ 15.295,- Onderzoek Effectuering wijzigingen Wgr

€ 14.370,- Onderzoek Subsidiebeleid sociaal domein

€ 17.278,- Vergoeding rekenkamerleden

€ 695,- Lidmaatschap Vereniging van Rekenkamers

€ 350,- Heisessie rekenkamer

€ 132,- Overige kosten

Uitgaven totaal

€ 48.120,-

Niet besteed 2024

€ 6.680,-